СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 73. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 29 березня, 1935. VOL. XLIII. No. 73. Jersey City, N. J., Friday, March 29, 1935. THREE CENTS

УРЯД ЗАНЕПОКОЄНИЙ РОБІТНИЧИМ НЕВДОВОЛЕННЯМ

ВАШИНГТОН. — В один день уряд переконався про широко поширене невдоволення серед робітників.

Так звана „краєва рада для промислових відносин" пробувала посередничити в непорозумінню між власниками копалень мягкого вугля та робітниками, з котрими контракт виходить 1 квітня. Одначе ці конференції не дали ще ніякого висліду, хоч вони велися ще від 18 лютого, і нині уряд уже рахується з можливістю страйку в цім важнім промислі.

Немало клопоту справляє урядови непорозуміння між власниками автомобільних фабрик і Американською Федерацією Праці. В цьому промислі теж збирається на страйк.

Ткальняні юнії знову протестують проти прежніх обмежень, наложених на робітників в імени „Найри", та грозять страйком на випадок несповнення їх домагань.

ЗА ЗНЕСЕННЯ ЗИСКІВ З ВІЙНИ.

ВАШИНГТОН. — Бернард Бейрук виступив перед сенатським комітетом для амуниції з проєктом, щоб унеможливити всякі зиски з війни в цей спосіб, щоб уряд забирав в формі податків усі приходи з фабрикації амуниції.

Підчас своїх зізнань Бейрук боронився теж проти натяків, що, мовляв, він має рішаючий вплив на президента Рузвелта.

Він виготовив свій плян на основі досвіду, який він зібрав, будучи в часі великої війни головою „ради воєнних промислів".

КОНҐРЕСМЕНИ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ФЛЬОТИ.

ВАШИНГТОН. — Палата послів конґресу ухвалила чотири проєкти про збільшення фльоти.

Між іншим вона признала урядови право видати 38 міліонів долярів на будову нових баз для фльоти та збільшити фльоту на 1,032 офіцири і поправити авіяцію.

Конґресмени заявилися теж за збільшення видатків на бази для армії.

ІРЛЯНДІЯ ПЛАТИТЬ СВІЙ ДОВГ.

НЮ ЙОРК.— Представники Вільної Ірляндської Держави заявляють, що Ірляндія почне незадовго сплачувати як свій державний довг позички, котрі Ірляндія затягнула в роках 1919—1921 на боротьбу проти мілітарної окупації Ірляндії Англією.

Ірляндія буде сплачувати цей довг, не дивлячися на те, що вона до цього правно не зобовязана. Всетаки вона признає моральне зобовязання.

СТРАЙК НА ПІДЗЕМНІЙ ЗАЛІЗНИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Американська Федерація Праці зарядила, щоб усі робітники, заняті при будові нової підземної залізниці для міста, покинули працю, щоби помогти страйкуючим електричним робітникам.

УРЯД ЗАМОВЛЯЄ НОВИЙ ВИНАХІД.

ВАШИНГТОН. — Бюро повітряної торговлі замовило для свого вжитку новий тип автомобіля-літака. Називається цей винахід „автожіро-аероплян-автомобіль", бо є це комбінація літака з автомобілем. Є це літак спеціяльного типу, бо з крилами вітрака, котрі його можуть тягнути прямовисно вгору. Рівночасно має він колеса, як автомобіль. Коли осяде на землю, крила можна зложити так, як складається вістря ножика, і тоді літак їде землею, як автомобіль.

Бюро замовило таких 15 автомобілів-літаків для вжитку своїх інспекторів. Урядовці кажуть, що цей винахід становить великий крок у напрямі до безпеченства комунікації. Такий автомобіль-літак можна держати теж у більшому приватному гаражу.

ПОЛІЦІЙНИЙ ТЕРОР НА КУБІ.

ГАВАНА. — У багатій дільниці столиці Куби знайдено на вулиці тіла двох чоловіків, подіравлені кулями машинового кріса.

Уряд говорить, що їх убили члени організації „Молода Куба", але слідство виказало, що їх убито на приказ полковника тайної поліції уряду. Вкрив це третій чоловік, на котрого поліція теж стріляла та лишила його на вулиці, взявши його за неживого, коли він іще жив.

ХЛОПЕЦЬ, ЩО ВИКЛИКАВ ГАРЛЕМСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ, НА СУДІ.

НЮ ЙОРК.—Перед міським суддею Козіцьким ставав на суд як обвинувачений за намаганий обман підземної залізниці 16-літній Ліно Ривера. На суді сказано було, що це він своїм крадіжем викликав недавно заворушення Муринів у Гарлемі.

Суддя, довідавшися про поведінку хлопця підчас гарлемських подій, сказав до підсудного: „Очевидно, я не можу тебе карати за випадок, але хочу тобі звернути увагу на те, що ти своєю поведінкою викликав заворушення. До цього часу через них згинули 4 особи, багато мають тяжкі рани та зроблено маєткову шкоду на сотні тисяч долярів".

Суддя поставив хлопця на рік на „пробацію".

ДАЛЬШІ ПОСТУПИ ТЕЛЕФОНІЧНОЇ ТЕХНІКИ.

В досвідній лябораторії англійського міністерства почт роблять саме проби над новим улішшенням нинішнього телефону. Це улішшення уможливить кожному абонентови в Лондоні автоматично викликати довільне число в довільному місті на території цілої Англії.

Приготовані роботи над уведенням цеї автоматизації тревають уже три роки. Цього року мають бути скінчені. Викликання абонента, що мешкає навіть у найбільш віддаленому місті, має відбутися при помочі малесеньких радіових апаратиків, що працюють на ультра-коротких хвилях.

Англійські інжинири переводять подібні проби автоматизації телефонічної сітки теж на терені Голяндії. Всі дотеперішні проби випали добре. Після цього думають старатись одержати від голяндського уряду концесію на експлоатацію цього винаходу в Голяндії.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ ТУРИСТІВ.

Перед кількома днями пропали в Карпатах на терені новотарського потіву четверо туристів, що вибралися на прогульку лещетами. Вислано за ними лещетарську стежу, яка після довгих глядань знайшла на Бабій Горі тіла Гелени Банаховської з Вадовиць і Влад. Олейника з Андрухова. Обоє були присипані грубою верствою снігу. Нема ще двох інших туристів, що теж мабуть згинули.

4-МІНУТОВИЙ ПРОЦЕС, ЩО СКІНЧИВСЯ СМЕРТНИМ ПРИСУДОМ.

Такий процес відбувся цими днями в Лондоні. Судили якогось Роберта Джема Вендта за вбивство своєї любки. Коли підсудного спитав суддя, чи він признається до вини, підсудний відповів найвиразніше — так. Тоді предсідник заявив, що підсудний згідно з законом мусить бути засуджений на кару смерти без дальшого ведення розправи. Підсудний відповів, що саме того бажає. Його засудили на смерть.

ДИТИНА БЕЗ МОЗКУ.

Інститут френольоґії в Ленінграді одержав до дослідів тіло дитини, що прийшла на світ на ґінекольоґічній клініці. Після отворення черепа цеї дитини показалося, що нема в ньому зовсім мозку, тільки фрагменти органів, що належать до органів травлення, як кишки, селезінка, жовч і т. п. Є це перший того роду випадок в історії анатомії, дуже цікавий предмет до теоретичних дослідів.

ПРИМУС ПРОТИҐАЗОВОЇ ОБОРОНИ.

Чехословацька рада міністрів приняла проєкт закону, що всі землевласники та управителі підприємств мають будувати протиґазові схорониша. Також громадяни мають подбати про відповідну скількість схоронищ та газових масок. Особи, візвані урядово, мають купити для себе і своєї родини цілковиті ґазові маски та вдержувати їх у добрім стані.

ВЕЛИКАНСЬКА СТАТУЯ МУСОЛІНІЯ.

Вже від року різьблять у Римі великанську статую Мусолінія. Ця статуя буде висока 80 метрів, цебто буде вона 20 метрів вища від статуї Свободи в Ню Йорку. Представляєме вона Мусолінія, що рукою, довгою 25 метрів, витає по фашистівськи Рим. Голова статуї вже викінчена і своїми розмірами нагадує великий будинок. Поодинокі частини статуї вже готові, але на викінчення цілости треба буде ще двох літ. Працю над тією статуєю доручено відомому різьбареви Белліні. Ініціятива поставити таку великанську статую вийшла від фашистівської молоді. Статуя стане на горі Монте Маріо в Римі і її буде видно вже кільканацять кільометрів перед „вічним містом".

ВОВКИ ПОЖЕРЛИ ДИТИНУ.

В західній Болгарії в Кістенділі стадо голодних вовків напало на двоє дітей, що верталися зі школи до дому. Одну дитину вовки розшарпали, друга схоронилася на дерево. По кількох годинах знайшли цю дитину замерзлу.

МЕЖІ ВСЕСВІТУ.

Всесвіт на основі останніх теорій, опертих на дослідах, які є переведені на незвичайно докладних апаратах, є наче великанська миляна банька, яка ввесь час побільшується. Потверджують це обсервації, зроблені на т. зв. мряковинних, ц. є групах небесних тіл, що кружляють по найбільше зовнішніх орбітах усесвіту. Отож на основі обсервацій, доведених в астрономічній обсерваторії Мавнт Вилсон у Злучених Державах проф. Гобліс, що мряковини виявляють виразні тенденції до „втечі" поза межі баченого всесвіту. Перші поміри виказали, що мряковини „втікають" зі скорістю 12,000 миль на секунду, значить зі скорістю, яку виказують частинки „альфа", еміовані радом. У грудні м. р. проф. Гоблс відкрит мряковину, якої відосередна скорість виносила навіть 24,000 миль ца секунду, а тепер знайшов таку, що втікає в усесвітні безвісти зі скорістю 50,000 миль на секунду. В порівнанні з цим сильна експльозія нітрогліцеринового набою є неначе повільно горіюча лоєва свічка.

Проф. Гоблс переконався, що чим дальше є віддалена мряковина, тим більша є її відосередня скорість, отже, знаючи її скорість, можна оцінити її віддалення. Довершивши такого обчислення, переконуємося, що мряковина зі скорістю 50,000 миль на секунду мусить бути віддалена від нашого світа 3 секстиліони миль, цифру, яку означуємо в цей спосіб, що до трійки дописуємо 21 зер. Таке число не має в нашому умі ніякого відповідника. Просто сказавши, не міститься в людській свідомости. Бо щож з того, як ми скажемо, що світло, що, як відомо, перебігає 300,-000 км. на секунду, потребувало 500 міл. літ на те, щоби перебути цей простір? Наша уява в обличчю таких величин перестає ділати.

Проф. Гоблс довершив свої великі відкриття при помочі фотографічних плит, незвичайно чутких на позачервоні проміні, що їх висилають ці мряковини.

АСТРОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ КОЛЮМБА.

З Севілі повідомляють, що німецькому вченому, проф. Цінерови, вдалося по довших розшуках віднайти всі астрономічні інструменти Колюмба, що ними послугувався він підчас своєї подорожі до Америки.

ЗДЕМОРАЛІЗОВАНА МОЛОДЬ.

У нюйорськім стейтовім суді присяжні судді признали 4 молодих людей винуватими вбивства людини першого ступня, за котре звичайно накладається кару смерти. Засуджені: 21-літній Рей Орлі, 21-літній Амеріґо Анджеліно, 20-літній Томас Ґилбридж та 21-літній Реймонг Нюмен. Суддя назвав їх боягузами й скритовбивниками.

ПАМЯТНИК МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО В ТЕРНОПОЛІ.

Небаром викінчать у Тернополі памятник марш. Пілсудського на площі Собіского біля костела. Відливають уже статую маршалка, коня та дві постаті: стрільця та леґіоніста. Відслонять памятник 19. березня ц. р.

МАЛОЛІТНІ ЗЛОДІЙЧУКИ В КІНІ.

З Рівна повідомляють про таку подію: 8-літній В. Олексин та 10-літній Гвяздецький і оригінальний спосіб рішили поласувати на солодощі. Отож пішли вони до кіна на сеанс для молоді, а по закінченню сеансів сховалися на ґалерії. Коли ж усі вийшли з кіна й саме ввесь запас чоколяди й свого укриття та вкрали з буфету ввесь запас чоколяди й цукорків. Найшися їх до схочу, поклалися спати на підлозі. Так їх знайшла кінова служба вранці. Хлопців передали поліції.

ЗОЛОТО В МАНДЖУРІЇ.

Над рікою Хунчуан у Манджурії викрито великі поклади золота. Кілька тисяч людей знайшлися відразу на золотоносних теренах, але, як заявить, уряд робить заходи, щоби перенятити ці терени на власність держави.

ЯПОНІЯ БУДУЄ ШКОЛИ.

В квітні б. р. японський уряд думає утворити 15,000 нових шкіл. Головним предметом навчання в тих школах має бути фізичне виховання і військовий вишкіл.

РЕВІЗІЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Дня 20. лютого перевела поліція у п. М. Гуцалюка, управителя школи в Білцаревій, повіт Новий Санч, ревізію, що тревала шість годин. Ревізію переводили один цивільний аґент і три умундурованих поліції з Грибова. Домагались видачі нелеґальних книжок і заборонених річей. Забрали 15 книжечок, що перейшли цензуру, пластову відзнаку, приватні листи тід рідні і деякі дрібнички. Відійшли розмаровані, бо сподівалися більшої добичі. Сталося це на диво деяких одиниць. Загал села обурений, бо згаданий учитель користується великою популярністю серед місцевого й околичного населення. Не відмовляє нікому помочі і поради в ріжних життєвих клопотах, навіть тим, що на нього набрехали, ставав нераз у пригоді.

В ЦІЛІЙ НІМЕЧЧИНІ ВЛАШТОВУЮТЬ ПРОТИЛИТОВСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

БЕРЛІН. — В одинім дні влаштовано в самім Берліні чотири масові протестаційні віча, звернені проти Литви за засуд коло 90 Німців, обвинувачених у змаганнях відірвати пристань Мемель від Литви, а прилучити її до Німеччини. На вічах і в пресі не подається цього, що литовський уряд уже проголосив, що чотири засуди смерти будуть замінені на вязничні кари згідно з традицією, що за політичні злочини не карається смертю. І це певне, що й інші кари будуть зменшені, а згодом цілком даровані. Та це збувається мовчанкою. Віча заповіджено по всіх містах. Скликують їх під кличами: Німці! Памятайте за своїх братів у неволі, сповніть свій обовязок! Демонстровано теж перед литовськими консулятами в Кеніґсбергу і Тілзіті. В самім Берліні не можна було завважити між публикою особливої ненависти до Литви і великого ентузіязму до справи Мемеля. Шум робили більше політичні аґітатори.

В АНГЛІЇ ОЖИДАЮТЬ НЕТЕРПЕЛИВО ЗВІТУ САЙМОНА.

ЛОНДОН. — Що европейська ситуація знайшлася в дуже важній стадії, видно теж по тім, що премієр Мек Донелд відбув політичну нараду з королем Юрієм. Вже відоме, що сер Саймон, міністер справ заграничних, не привіз нічого доброго з конференції з Гітлером. В Англії думали, що Гітлер буде скривати свої пляни і давати на запити дипломатичні відповіді, неясні й крутійські. Тимчасом Гітлер був у розмові, як кажуть, „грубо" щирим і сказав просто і ясно всю правду. Супроти цього справа ясна й Англія мусить рішитися, по якім боці їй станути.

БЕРЛІН ЗАДОВОЛЕНИЙ.

БЕРЛІН. — Німці задоволені, що гостили в себе високого представника британійської нації та що з ним могли собі отверто й щиро поговорити. Кажуть, що це підняло престиж Німеччини й Гітлера. Сера Саймона відпроваджували з великом парадою до літака, яким він відлетів до Лондону.

ЧОГО ГІТЛЕР ДОМАГАВСЯ.

БЕРЛІН. — Англія не повинна бути властиво заклопотана німецьким збровнням, бо Гітлер домагався тільки маленької фльоти в порівнанню з тою, яку має Англія. Зате домагався такої військової сили, яку має Франція, і більшої від тої, якою орудують Совети. Гітлер заявив теж, що Версайський договір уже не існує. Згодився на полагодження конфлікту з Литвою і заявив, що Німеччина не піде війною проти Советів.

БУЛА ТОВАРИСЬКА ВВІЧЛИВІСТЬ.

БЕРЛІН.—Підчас дипльоматичного обіду канцлер Гітлер вручив свою фотографію в срібних рамах і зі своїм підписом на памятку британійському міністрови Саймонови. А з Іденом зговорився за світову війну і тоді обидва прийшли до переконання що вони стояли в 1917 р. проти себе на однім фронті й то в такім місці і в таких окопах, де один стояв проти другого. Обидва нарисували точне місце. Іден взяв собі ті рисунки, що їх зроблено підчас обіду, на памятку.

НІМЕЧЧИНА ЗАПЕРЕЧУЄ.

БЕРЛІН. — Урядово видано комунікат, у якім заперечено, будьтоби Німеччина заофертувала Етіопії військову допомогу проти Італії і висилку летунських знавців.

ОБСТОЮЮТЬ ДАЛІ ПРИ СВОЇМ.

ЛОНДОН. — Від дипльоматичних представників трох держав, що перебувають у столиці Етіопії, прийшли тісамі вісти про виявлену готовість Німеччини допомогти етіопському королеви в боротьбі з Італією.

ПЛЯНИ НІМЕЧЧИНИ В АФРИЦІ.

ЛОНДОН. — Німеччина хоче використати конфлікт між Італією й Етіопією і станути по стороні Етіопії в заміну за певні економічні чи може й територіяльні концесії. Тим чином думає вона дістатися знову до Африки, де їй забрано давні кольонії.

ІТАЛІЯ НАЙБІЛЬШИЙ ВОРОГ НІМЕЧЧИНИ.

ЛОНДОН.—Теперішнє міжнародне положення таке, що найбільшим ворогом Німеччини вже не є Франція, а Італія.

СОВЕТИ ПОКЛАДАЮТЬ НАДІЮ НА АНГЛІЮ.

МОСКВА (Росія). — Вся советська преса переповнена одним і тимсамим: іде до війни, але може її відвернути тільки Англія. В її руках спочиває тепер справа мира в Европі. Ситуація цілком подібна до тої, яка була в 1914 році.

Разом з тим пишуть, що не треба собі дурити, що Гітлер упаде. Навпаки, треба думати, що нацисти вдержаться при владі та що теперішня німецька влада сильна і постійна.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ ЛЮДИ БЕЗ ПУТТЯ І ЧЕСТИ?

В однім з американсько-українських часописів поміщено статтю в обороні Української Парляментарної Репрезентації й УНДО. Сама оборона не булаб нічим особливим, якби в ній не торкнено всіх тих, що в Америці критикують політичну діяльність згаданих політичних установ. В статті сказано, що ця критика зводиться на ділі до цього, що все наше народнє представництво в краю представляється як „зрадливе" і „хрунівське", що „УНДО і Парляментарна Репрезентація — це люди без чести, без пуття"... а коли так, коли:

„...в нас, в усьому українському громадянстві, так діла стоять, що українську справу ще тепер можуть, після стільки історичних нещасть і стільки жертв, вести одиниці, що їх лише можна підозрівати у зраді чи хрунівстві, то така нація не має майбутности. Ліпше спускаймося на дно. Ми таке кодло, що неспосібні видати зпоміж себе характерних провідників". Таке, пише автор статті, можна заключати з цього, як у нас критикують УНДО і Парляментарну Репрезентацію

Наш орган теж належить до тих, що час від часу висказують свої критичні завваги щодо краєвої політики. І тому саме і тим разом, можливо вже сотий раз, вияснимо цю справу відповідно до нашого розуміння.

Ніхто з нас не називає Українську Парляментарну Репрезентацію чи УНДО зрадниками чи хрунями. Бо такий закид є дешевеньким, вічевим, демагогічним окликом, який нічого не вияснює. Певно, що між тими послами, сенаторами чи громадськими діячами є т. зв. „порядні" люди, що держаться в життю публичнім і приватнім певних етичних і моральних засад, і що є в душі за своїм переконанням українськими патріотами. Такими ввійдуть вони можливо й в історію. Бо хтож сьогодні памятає Куліша з його „Крашанки", зверненої в сторону Поляків, чи його історії, зверненої в сторону Москви, чи може з тих віршів, що звертали наш нарід у сторону Туреччини? На все те знаходить тепер історія певне виправдання. Та життя мусить з такими „скоками" боротися, без огляду на те, від якої геніяльної чи „чесної" людини вони не виходилиб. Тут не йде про „чесноту" нашого представництва у варшавськім соймі, а про його політичний розум, про його продовжування давньої австрійсько-української політики, про його шукання у Варшаві того, чого воно там не може знайти, про його дурення себе самого й народу, що леґальним шляхом можливо в Польщі наш нарід піднести і закріпити його в почуванню конечности відірвання українських земель від Польщі й злучення їх з українським пнем. Знов рахувати на Варшаву, де навіть ніякого торгу добути не можна, де нашим послам дає польський міністер лекцію як дітвакам, є, на нашу думку, політичним нонсенсом.

Є. Онацький, Рим.

ВАГА ТРАДИЦІЙ У ПОЛІТИЧНОМУ І НАЦІОНАЛЬНОМУ ЖИТТІ

VI.

Зрештою, що самий поступ залежить від почуття традицій, це видно з характеру й найбільших реформаторів — себто ніби руїнників традицій. **Свідомо** вони ніколи не представляють традиції, **свідомо** вони завжди представляються тільки як революціонери. Але в дійсности, фактично, в глибинах своєї **підсвідомости**, вони втілюють традицію далеко більше ніж хтонебудь із завзятих традиціоналістів. З „Книгозбірні Вістника" вийшла недавно книга Р. Єндика „Гітлер", і в ній ми знаходимо ту саму думку:

„Цікаве, що майже всі... нові провідники — це нові люди, що вийшли з низин... Друга епоха народжується не як вислідна першої, скорше, як її заперечення. Це не значить, що вона вносить собою зовсім нові ідеї. Ні, Те заперечення старого ярко виступає передусім при порівнанні не так ідей між собою, як провідних верств. Стара провідна верства в Европі перестала бути провідною у своїй психічній будові, а її традиції, колись живучі, стали безцільними вибиванням викривленими закаблуками давно прогомонілого такту. В протиставленні до неї, нові індивідуальности принесли в життя свіжий розмах низин, внесли бажання привернути історичні цінности свого загалу. Бо й хтож є джерелом предвічної сили нації, як не низини? Хтож може найвище оцінити ту силу, як не найміцніші з широких мас? Тому в хвилині, коли розколихалися старі форми, а нарід висуває своє бажання, істотні для його дальшого розвою, ніхто зі старої верстви провідників не міг їх так зрозуміти і відчути, як нові провідники, щоб зважитися зловити за вузду розшалілу стихію та її дальше провадити. Коли звилися нові індивідуальности— вони не мали традицій, але були горді на все велике в бувальщині нації. Вони перетоплювали його і свої бажання в нову стихію, творили нові традиції..." (ст. 6-7).

І саме тому треба признати рацію А. М. Андрієвському, який писав у католицьких „Дзвонах" (1932, VI, ст. 472): „Традицію далеко скорше можна відчути, ніж пізнати теоретичним шляхом. Традиція — це зміст цілої **підсвідомої** области чоловіка... Завдання великих людей віднайти і вказати правдиві вплива, відповідаючі нашій Богом даній природі, допомогти усвідомити і перетворити в діла..."

Дійсний великий реформатор, на зразок Мусолінія, не міг би відчувати **нових** потреб цілої нації, колиб у його душі, в його підсвідомості не знаходилися вже історичні підстави необхідних змін. Бо історичні відміни, як каже Кайзерлінг, це життєві явища, подібні до тих відмін, що їх переходить кожна людина, коли, наприклад, з дитини робиться дорослою людиною. Життя не є якимсь раціональним процесом, що його можна було би зрозуміти в термінах інтелекту, — для того, щоби якийсь процес був тривалим, необхідно, щоби слово, теорія, ідея, **втілилися**, себто щоби відповідна зміна ввійшла в плян попереднього життя, зробилася його **нерозривною частиною**. Бо попереднє минуле життя продовжує жити в нас; спадковість усіх попередніх поколінь лежить глибоко в нашій підсвідомості, і ця спадковість є тим більша, чим більша скількість століть залишається поза нами. Подібно до того, як усяка й найбільш оригінальна людина, психологічно й фізіольогічно належить до одного певного **оригінального** типу (сангвінік, флегматик, тощо), який залишається все тимсамим, при всіх індивідуальних „мутаціях" фізичного й психольогічного розвитку, — так і кожний нарід при всіх своїх ідеольогічних та політичних „мутаціях" залишається типово все тимсамим зі своєю власною лише йому питомою фізіономією. Типове все переважає над індивідуальним, і справжні народні провідники, що бажають витворити щось тривалого, намагаються **відчути** це типове і ділати по його лінії, бо вони знають, що кожний живий організм, чи то індивід чи то нарід, може розвиватися і зростати в силі та красі, вдосконалюючи лише ті прикмети, які заложені в ньому від його народження і які відріжняють його — в природі, що не знає ніякого рівенства — від усяких інших організмів.

З цього випливає величезна вага традицій в політичному і національному житті. „Ми дотепер не будемо творцями, а хіба лиш послідувачами, писав Ст. Смаль Стоцький у вище цитованій статті, — доки не заглибимося в свою власну душу, в усе своє рідне, теперішнє і минуле, в душу нашого народу, від якого ми так відстали, що дуже мало між нами людей, які вмілиб до душі народу промовити, з ним уповні порозумітися, знайти ті нитки, що звязувалиб нас з ним докупи в **одну цілість...**"

Якіж з того всього висновки?

Треба творити нові традиції в творчому чині! Але творити їх у народі і з народом, прислухуючись до його **живих реальних** потреб, вивчаючи його психічний склад і ті його прикмети, які надають йому характер **українського** народу. Всі великі факти історії були наслідком дійсних реальних потреб відповідних народів у відповідні періоді часу. Але ті реальні потреби моменту виростали довший час внаслідок співучасти чисельних ріжних факторів, серед котрих відогравали чималу ролю окремі сильніші представники нації, що втілювали на той час її ідеали. Втілювали і за них змагалися. Ідеали минулих часів не можуть бути нашими ідеалами. Людськість не стоїть на місці; обставини зміняються, досвід зростає. Кожна нація, що не хоче вмерти, знаходить все нових і нових борців за ту форму національного життя, що видається найкращою. І ті борці мають обовязок оглядатися назад, до минулого, лише для того, щоби почерпати в ньому нових сил; щоби перебирати від своїх попередників накопичений ними — часто гіркий досвід; щоби знайти в тому минулому **творчі** ідеї й розгоновий рух, почуття **присутности** всіх отих безчисленних поколінь, що терпіли й змагалися за кращу долю цієї самої нації. Нема ніякої рації **полемізувати** з історією; треба творити сучасне. Треба приймати історію такою, якою вона є, — але споживати з неї треба лише те, що може бути пожиточне, себто **творче, будуюче.** Не в тому була провина Хама, — за яку його імення набрало специфічного значіння, — що він побачив батька Ноя пяненьким, у непристойному вигляді. А в тому, що ніби з обуренням, а насправді **злорадісно**, поспішився він роздзвонювати цілому світові: „Дивіться, дивіться на мого батька Ноя. Розхристаний, пяний, лежить у болоті... Дивіться, дивіться, як паскудно лежить..."

Але Яфет, що зробився прапращуром джентельменів, Европейців, прикрив батька киреєю й спокійно зауважав: „Та вже лежить, як лежить, але про батька так галасувати не годиться..."

І з того пішли дві традиції — одна хамська, опідлююча, друга — джентельменська, культурна.

В традиціях українського народу, як я вже вказутав, нема й сліду хамства. Він часто творить „міти" з постатей, які при ближчому розгляді на таку „мітичну" постанову, зовсім не **заслугували би.** Та що з того, коли саме ці „міти" дають йому можливість завзятіше боронитися. Що з того, коли саме ці „міти" зробилися його духовою зброєю в су**часній** щоденній боротьбі. Треба збільшувати скількість цих „мітів", а не зменшувати. Бо лише в „мітах" народня душа знаходить натхнення. І „культови предків, мовляв Донцов, завдячує модерний націоналізм свої найсильніші душевні пориви..." Ти існуєш, бо перед тобою існували твої попередники, — будь їм вдячний.

(Кінець).

ІМПРЕЗИ

(Дискусійна стаття).

Дуже важну й актуальну справу порушив п. О. Поморянський у „Нашім Прапорі", коли висловив свої думки на тему уладжування в нас усяких імпрез. Одначе деякі твердження аттора слід доповнити.

Увійшло вже у звичай, що є в році поодинокі дні, що є роковинами важних подій з нашої історії, або памятковими днями наших героїв. Це: шевченківські дні, 1. листопада, 22 січня та річниця бою під Крутами й Базаром. У деяких роках припадають річниці інших подій чи людей, прим. цьогорічні свята в честь Ю. Федьковича, чи річниця вимарку У.С.С.

Зовсім слушно п. Поморянський твердить, що „як церковні свята в році мають пригадувати і скріплювати у нас сильну віру у вічність, так національні свята мають пригадувати нам рідну історію, память важних історичних подій, славних мужів та скріплювати в нас сильну віру в кращу майбутність". Отже ті річниці, що традиційно вже святкуємо, мусимо і дальше святкувати, а не занедбувати. Одначе кожна місцевість святкує ці свята паралельно до своїх спроможностей, більшими або меншими імпрезами. Це головно залежить від людей, їх спосібности, національної свідомости, а менше від технічних обставин (саля, сцена, тощо). Одні місцевости, чи товариства святкують національні свята концертами, академіями, а інші тільки рефератами, чи навіть товариськими сходинами. А є місцевости, де з ріжних причин чин можуть здобутись тільки на одну більшу імпрезу на рік.

Одначе **річ не в скількости імпрез, але в користи,** яку дає уладження імпрези. Очевидно, що не маю на думці матеріяльної користи, а радше **моральну**, яку мають учасники з відбутої імпрези. Щоб це осягнути, треба звернути пильну увагу на уложення програми концерту, чи академії. Не можу ніяк погодитися з твердженням п. Поморянського, що найважнішою річчю у програмі концерту є реферат, промова, а не вокальні точки, які мають тільки: „удекорувати цей виклад і упріємнити хвилю". Так твердити не можна, бож концерт є зовсім святочною, яка має викликати відповідний святочний настрій, **яка має ділати віднoсно більше на почування, як на розум.** Сама словесна частина (реферат, промова) не викличе у слухачів стількі емоції і захоплення, хочби була гарно продумана і виголошена, як хорові і музичні точки, деклямації та інсценізації. Очевидно велику ролю тут відограє відповідний до хвилі добір точок, як і їх виконання. Вокальні точки, деклямації й інсценізації як слід виконані, це якби підкреслення та втілення тих думок і ідей, які висказує промовець у рефераті, бож кожна така імпреза **під ідеольоґічним оглядом мусить творити цілість.** Самий реферат не збудить у нас сильніших почувань, бо промовець говорить до нас звичайним способом, так як на улиці, в хаті, чи на анкеті, отже вигдядає це на буденне явище, що ділає на розумування. Зовсім навпаки є з вокальними точками, чи деклямаціями. Вони промовляють до нас „иншою мовою" та ділають на наші почування й уяву. Ці два чинники, спільно згармонізовані, дадуть прекрасну цілість у схопленні та відчуванні повноти провідних ідей улаштованої імпрези.

Коли якесь товариство має змогу святкувати тільки одну річницю більшою імпрезою, то це ще не дає причини, щоб інші традиційні річниці збувати мовчанкою. Їх треба конче святкувати, хочби навіть у скромнішій формі, напр. святочними сходинами з рефератом, промовою й одною чи більше деклямаціями.

При уладжуванні концерту чи академії дуже важну ролю відограє душевне наставлення орґанізаторів і виконавців імпрези. Вони своє завдання мають виконувати жертвенно, з посвятою; вони мусять братися до діла дуже серіозно, мусять бути свідомі того, що вони є гейби жерцями, що виконують поважну, якби обрядову функцію. Адже виконавці імпрези своїми устами, власною мовою і рухами узмисловлюють і передають ті ідеї, що були звязані з особою, чи подією, якої річницю святкується. Тільки серед такої атмосфери виконавці й учасники імпрези матимуть повну користь з імпрези. Інакше виконавці будуть виконувати своє завдання механічно і штучно; вони не викличуть піднеслого, святочного настрою ні в себе, ні в слухачів, які все будуть приймати пасивно, без найменшої реакції.

Кожна Імпреза має більше величавий характер, коли вона є популярна, а тимсамим масова. Щоб це осягнути, назначується низькі вступи або добровільні датки. Дохід мусить бути, але головно такий, щоби покрив конечні видатки, звязані з уладженням імпрези.

Семен Гнатюк.

В. Будзиновський.

ПОМІЧ МЕДВЕДЯ

(Історичне оповідання).

(2)

— Я вже знаю, що нам робити. Балакаючи з людьми, я буду слугою, не пана, а збіднілого підпанка. Колиж будемо розмовляти будьтоби не знаючи, що хтось чує нас, люди вчують, що я слуга великого пана, що свої маєтки затає. Чи не так?

— Очевидно, що так! Як мурза возьме тебе на допити, то тобі нехай будьтоби через необережність вихопиться, що я великий багач, та ще більший скупар.

Орда Мехмета Челегі-мурзи опинилася недалеко ріки Калміус по її правім боці. Був це буйний степ в куті між лісом від півночі і Калміусом від сходу. В стороні півня і заходу, степ і степ, неначе без кінця і без краю! На новім місці орда розсілася кількома улусами. Вони скоро були готові, бо аули, себто шкіри і жердки приїхали готові на возах. Улус самого мурзи засів під лісом.

Користаючи з того, що зараз при улусі ліс, мурзі забагалося мати дім з дерева і улус обезпечити перед можливим наскоком ворога. Щоби потрібного на укріплення улуса матеріялу се треба було тащити з ліса, мурза рішився посадити улус таки в лісі. Стали ліс рубати. Коли вже зрубали стільки ліса, скільки треба було місця на улус, зрубані дерева спалили таки на місці і дістали покритий попелом майдан, на якім зараз поставили свої шатра. Укріпили улус так, що рубаючи далі дерева довкола оселі, клали їх вершками на зверх, колодами до улуса. Таким способом оперезали аул валом наїженим, густим гиллям вершків дерев, крізь який не легко було би продертися до середини улуса.

При всіх тих роботах, все що найтяжче, Татари звалювали на невільників, між ними й на Березана і на Гранчака. Інші бранці каяли і матіркували. Обидва побратими були з того дуже вдоволені, бо вони се використали для себе. На випадок, коли би була нагода втекти, приготовили собі потайний вихід з улуса крізь його опоясання валом з вершків дерев.

Улус мав тільки один вихід. То була прірва в опоясанню на межі ліса і степу, так що з улуса виходилося просто в степ. При сім виході все стояла татарська сторожа. При роботі Березан і Гранчак все держалися разом. Коли рубали і клали дерева, будуючи вал, вони робили се так, щоби той, хто знає, як ті дерева лежать, міг без великого труду пробратися з улусу поза вал.

Татари не вміли ставити деревляних домів. Мурза, котрий доконче хотів мати деревляну хату, накинув сю роботу бранцям з Українців. Ту хату вони поставили дуже скоро, бо кочовикови непотрібна була хата гарна, ані тревала. До кількох днів стояв будинок з кругляків, покритий очеретом. В середині хата була переділена грубою стіною на частину меншу і більшу. В більший мешкав мурза, в менший його невільники.

Невільники не жалували того, що намозолилися, будуючи хату. Коли тої вязниці ще не було, Татари зганяли їх по роботі до ями в землі, над котрою стояло шкіряне шатро. В ямі були глибоко вкопані в землю стовпи. До тих стовпів приковували невільників ланцами. Перенесених з ями до хати з грубих колод, Татари вже не брали в кайдани. Грубі стіни, а також стеля, сильні двері і сторожа при дверях, виключали утечу, хоч невільники не були скувані. Докладні труси тричі на день, унеможливлювали невільникам затаєння можливо принесеного ними знаряддя, при помочі якого могли би виломитися з вязниці.

Коли всі ті роботи були зроблені, мурзі стали непотрібні всі молоді, здорові і сильні невільники. В улусі татарського кочовника потрібні були тільки чабани і конюхи. Худоба мурзи йшла пастися в степ під опікою спільних чабанів і конюхів улуса. Як до того уживано невільників, то лиш старців, немічників, які на торзі не мали ціни. Не диво, що по конечних роботах при основинах улуса, мурза став обмірковувати, що зробити з кількома своїми бранцями.

По двох невільників зголосився посередник Вірменин і викупив їх. Інший Вірменин викупив також двох і одного виміняв за двох Татар, що були в полоні у якогось козака в Брацлавщині. Мурза знав, що як ті два Татари вернуться, то вернуть йому вартість козака, якого він дає за них. Вірменин заручив, то мурза свого полоненого зараз випустив. Два полонені втекли в білу днину, коли кінчили роботу при обваловуванню улуса. Як се сталося, ніхто не годен був збагнути.

У мурзи лишилися ще тільки два невільники: Березан і Гранчак. Мурза увірив, що один з них багатий пан, другий його слуга. Не повірив, що Березан бідний і не годен дати жадного окупу. Не увірив, бо ті, що підслухали розмову обох сказали йому, скільки з Березана мож витиснути. Також допитуючи Гранчака, мурза погадав собі, що Березан затаює свої маєтки, щоби з полону видобутися хитро мудро, невеликим коштом. Оцінивши маєток Березана на основі підслуханого і на основі того, що будьтоби через необережність вихопилося Гранчакови, мурза означив окуп і спитав коротко:

— Даси, чи маю вас обох продати на галеру?

— Як не спустиш, то мушу дати, хоч таким окупом зруйнуєш мене цілком!

— Віриш своєму слузі? Принесе твої гроші сюди? Не втече з ними?

— Я на рідного сина, як би мав якого, не покладавсь би так, як покладаюся на мого Саву.

— То зараз напиши листа до до твого роду, щоби нам передали окуп і нехай іде з Богом!

Шлях, який Гранчак мав перед собою, ішов крізь край малолюдний, або й безлюдний. Щоби ідучи такими сторонами прохарчуватися, треба було, або тащити з собою великий запас, або по дорозі полювати, ловити рибу. Щоби в дорозі Гранчак не вмер з голоду, мурза обдарував його луком, кількома стрілами, ножем і кресалом. (Далі буде).

Неправда.

— Каприйчук каже, що він тебе схопив за ковнір і викинув за двері. Чи то правда?

— То безсоромна брехня! Я тоді зовсім не мав ковніра, я був без блюзки!

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

С. Д., Ню Йорк, Н. Й. — Чи про концерт Шевченка з такою програмою як оголошена і тими поясненнями, які подано від Комітету, ще треба писати редакційну статтю? Чи досі написане не вистарчає? А як не вистарчає, то це доказ нашої дуже слабкої національної свідомости і культурности. Та ми певні, що так не є.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ГОЛОС РОЗПУКИ БАТЬКА.

Громадянин Н. Худяк з Метітук, Л. Ай., одержав з рідного села Стрілиск Нових, від свого давнього товариша, Михайла Лебедя, листа, в якім читаємо ось що:

„Жиємо в страшних клопотах. Діждався я троє дітей: двох синів і одної дочки. Як син, так тягнувся і посилав сина до гімназії, яку він скінчив та здав іспит. Та тоді зачали його переслідувати як політичного підозрілого й довели його до такої крайности, що він утік іще в 1932 р. з хати, до Львова чи деінде й більше не показується у своїм родиннім гнізді. Та наші „приятелі'' однако не дають мені спокою і роблять ревізії й труси. Переводили їх у мене ні менше ні більше, а вже 18 разів. Вправді не знайшли нічого каригідного, але це не помагає. Та пережив я страшну війну й інші нещастя, переживу ще й те. Тепер тягають мене і жінку по судах і домагаються виявити, де син. А вкінці повідомили нас, що сина зловили як політичного підозрілого і вже всадили до тюрми в Варшаві, де відбудеться великий процес, про який, як вони кажуть, заговорить „цілий світ''. Не знаю, що це все має значити. До Варшави нема за що їхати, а про адвокатів для оборони нема що й думати, бо треба би продати хіба цілий маєток. Та думаю, що скоро про це довідаєтеся з ґазет, бо покищо держить поліція все в тайні''.

Лист кінчиться просьбою допомоги не на „особисту справу'', ні для „наживи'', а для оборони цього молодого сина України.

ПРО ЗАХОДИ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ.

Щоби молодь вела себе добрими шляхами та з них не сходила, треба, щоби виховники, себто родичі, вчителі, священики та заряди українських установ не жаліли труду та праці над її вихованням. Крім цього треба мати систематичну та правильну методу, без чого праця на тім полі являється безуспішною.

Через велике число метод, які є до вибору, заходить нераз трудність у підібранню доцільної методи, тож не від речі буде вказати, на практичному досвіді, на признаки, які вказують на доцільну методу.

Перше всього поставити собі питання: Якою ми бажалиб собі бачити нашу молодь, себто будучий нарід?

Відповідь: При довгім та щасливім життю, з розвиненим розумом, з любовю та з силою духа й тіла. Ось це є головні засади, на яких ми повинні виховувати нашу молодь.

Після цього нам легко дібрати доцільну методу, а буде вона та, яка вкаже дитині (молоді), як берегти своє здоровля, розвивати розум, плекати в серці любов, зокрема до рідного краю, українського народу, а взагалі до всього людства, та витворити силу духа й тіла. Колиж це все злучимо (вміло) з релігійними вимогами та практиками, то будемо мати так звану доцільну методу.

Дуже важним чинником при вихованню молоді є самі виховники. Людина, яка йде всупереч поступови, науці, придержується вперто прадідівських звичаїв (які в сучасному життю не придаються), зачисляється до людей назадницьких, себто таких, що з поступом не годяться. Також люди, які є налоговими алькоголіками, картограями і т. п., повинні ухилитись від виховання молоді (хоч вони булиб рідні батьки). Треба, щоб усі виховні чинники поступали відповідно до одного принятого пляну, себто методи, без чого ніяка метода не приносить успіху.

Йосиф Буката.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Свято в память О. Басарабової.

Недавно завязано в нашій громаді відділ Союза Українок Америки. Робота йшла пиняво, але жінки працювали і тепер відділ уже досить сильний і нема багато жінок, що не належалиб до своєї жіночої орґанізації. Наша ціль: помагати собі взаїмно, як і помагати морально й матеріяльно рідному краєви.

Дня 16-го лютого влаштував відділ концерт у честь покійної Ольги Басарабової. Перед концертом відправив панахиду о. Е. Турула і виголосив зворушливу проповідь про мученицьку смерть покійної. Потім пішли вірні до галі на концерт. Галя була виповнена. Концерт відкрила п. Д. Матковська, пресідниця відділу СУА. Вона згадала за покійну Ольгу і візвала присутніх віддати їй честь повстанням з місць.

Святочну промову виголосила заступниця головної предсідниці СУС, п. А. Рибакова з Филаделфії. У своїй промові змалювала бесідниця величну постать покійної та зясувала ту ідею, за яку покійна понесла мученицьку смерть.

Були на концерті співи церковного хору і декламації. На другий день виголосила п. Рибакова реферат про завдання жінки як громадянки і матери.

Думаємо, що цей концерт і реферат вплинуть на ті жінки нашої громади, що ще не є в рядах Союза Українок, що вони вступлять до цеї дорогої нам орґанізації.

Притім зазначуємо, що п. Рибакова жерттувала $5 на „Жіночу Долю'' в краю, а відділ 6 СУА Українок з Рачестер жертвував $5 на Рідну Школу. Обидві суми вислано до краю через Обєднання.

За відділ:

Д. Матковська, предс.;
М. Теребушка, секр.;
С. Турула, касієрка.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Шевченківське свято й відчит.

Заходом Українського Національного Хору міста Шікаґо відбулося дня 23 березня б. р. Шевченківське Свято, на якім хор відспівав декілька пісень, а другу частину виконав чеський хор „Ліра''. Реферат про Шевченка виголосив проф. університету А. Ґрановський з Міннеаполіс, Мінн.

Все те випало дуже гарно. Перед концертом, дня 22. березня, дав проф. Ґрановський відчит для молоді на тему „Опортюнітіс енд Ріспонсібілітіс оф Юкраініен Ют ін Амеріка''. Це був знаменитий виклад, бо в нім представив нам прелеґент помилки наших батьків і вказував, що треба робити, щоби ті помилки більше не повторилися. То щойно тоді зможе молодь зробити більше від своїх попередників. Потім професор представив молоді завдання, які стоять перед нею, і те, що треба робити, щоб допомогти Україні стати вільною. Говорив теж про те, яке нам займати становище супроти американської політики. Таких відчитів треба нам якнайбільше, бо з них молодь може багато скористати.

Михайло Горний.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Виклад про українську літературу в Колюмбійськім університеті.

У вівторок, дня 26-го березня ц. р., мав професор Колюмбійського університету д-р Артур Продент Колмен, перший виклад про українську літературу. Виклад відбувся в будинку університету, в Шермергорн Гол, кімната: 305. Тревав понад годину.

Проф. Колмен передав коротку історію української літератури від найдавніших часів аж до Шевченка і Франка. Заявив, що він дуже добре обзнайомлений з проблемою національних менших в Европі й з положенням Українців, але у своїх викладах буде держатися осторонь політичних справ, а займатися буде тільки справами культурними. У своїм викладі проф. Колмен звернув увагу на перли української творчости, цитуючи деякі уступи з деяких творів, головно зі „Слова о Полку Ігоревім''. Особливо тепло згадав він Шевченка.

По нім сказав кілька слів студент Соколовський, котрому, як заявив проф. Колмен, треба головно завдячувати, що прийшло до цього викладу. Слово його оберталося біля Шевченкових слів, щоб чужого навчатись і свого не цуратись.

Покликаний до слова присутний між слухачами д-р Л. Мишуга вияснив, що за причина, що наша література й наші письменники ще далі фіґурують в американських книжках як російські чи малоросійські, а наш край як „Малоросія'' чи „Малопольска''. Підкреслив демократичну ціху української літератури та те, в чім і де пізнати красу української мови. Заявив теж, що Українці теж не хочуть пропаганди української справи у політичнім розумінню, веденої з університетських катедр. А бажають собі тільки цього, щоб настав той час, щоб культурний світ не легковажив собі української культури, щоб пізнав український вклад у світову культуру та щоб з кривдою для Українців не признавав іншим народам того, що є плодом українського духа. Д-р Мишуга говорив по українськи. Проф. Колмен просив, що бажає собі, щоб слухачі інших славянських національностей, які є на викладі, мали нагоду почути, як саме звучить українська мова. Д-р Мишуга зложив проф. Колменови при кінці щиру подяку від Українців за те, що він так щиро поставився до української культури й українського народу взагалі. При кінці подякував проф. Колмен по українськи д-рови Мишузі за пороблені завваги.

На виклад прибуло значне число нашої молоді й дехто зі старшого покоління.

По викладі зверталася молодь до проф. Колмена з ріжними запитами. Виходить, що можна мати в Колюмбійськім університеті постійні виклади про українську літературу чи історію. Можуть бути ведені курси української мови. Тільки до цього треба одного: наша студіююча молодь мусить сама цього хотіти. І старше громадянство мусить теж заінтересуватися цею справою. Та хоч подбати, щоби були в бібліотеці університету книжки з українознавства.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

В. Г., Рачестер, Н. Й. — Звіт до Пропамятної Книги ми одержали. Звернемо Вам по ужитку, але це потреває довший час. Ждемо, аж одержимо відповіди від усіх відділів. Теж зазначуємо, що неможливо поміщувати такі обширні звіти, бо тоді требо би видати книжку на тисячі сторін. Подамо те, що найважніше й потрібне для захования дальшим поколінням у память.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

WHY ATTEND HIGH SCHOOL

You hear people saying "What do you want to go to high school for, eight grades is enough. As long as you know how to sign your name and read, isn't that enough."

Well, here is where those people are wrong. In high school you learn much more than in grammar school. For example: (1) you learn how to use better English; (2) how insects, birds, man, live, grow, maintain their kind; (3) you learn a foreign language which will be of help to you if you go abroad, or if you have a chance to obtain a position which demands a knowledge of a foreign language. One language which many believe is not useful is Latin. People say, what good is Latin? It is a dead language. Latin might be a dead language, but it is useful. If you know Latin you can understand French, Spanish and Italian. Knowledge of Latin is an asset in any profession.

People don't realize if their children had a good education they could get a much easier job and a higher salary. Please take my advise and go to a higher school. Once you get started you'll like it. If the younger generation had more education there would not be so many crimes.

Education has done much to better living conditions and combat crime. I see no reason why a child should be taken out of school at fourteen or sixteen years of age.

OLGA PROCYK, age 15,
1330 N. Oakley Blvd.
Chicago, Ill.

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

ROCHESTER YOUNG MEN'S ASSOCIATION

Many Ukrainian Rochesterians have often asked me why he or she never sees any articles in the Ukrainian Weekly pertaining to the activities of the St. Josaphat Ukrainian Young Men's Association, of which I am president. I am at a loss to answer.

To acquaint the editor with our organization: It is composed of Ukrainian young men, 15 to 25 years of age, all church members; membership totals forty; occupy a club room, pool room and run a candy store on church premises; sponsor an athletic team; and maintain a very active organization.

STEPHEN JACULA, Pres.

ATTENTION CONN. CLUBS

I would be more than pleased to hear from all Ukrainian clubs located in Connecticut to write to me or see me personally about getting all our clubs grouped together so as we may set a plan to promote all kinds of sports amongst our American-Ukrainian youth of Connecticut. I have been appointed by Mr. Alex Yaremko as District Representative of Western Connecticut for the Sports Division of the Ukrainian Youth's League of North America. He has also asked me to try and form a Baseball League in our state. Hoping to get a reply from all clubs in the state and vicinity.

JOHN WARION.

ROSSFORD BEATS CLEVELAND

The Rossford (Ohio) "Ukes" defeated the Cleveland Cossacks by a score of 34 to 19 at Rossford, March 17.

Red Andryc scoring 13 points and John Zawoisky scoring 11 points were high point men for the "Ukes"; while for the Cossacks, Walter Kachmerak was high point man, scoring 7 points.

PETE KUSHNER, Reporter.

WATERVLIET OBSERVES NATIONAL HOME ANNIVERSARY

The Ukrainian American Citizen Club of Watervliet observed the fifth anniversary of the building of the New Ukrainian Home on 25th Street and 5th Avenue on March 2, 1935. A chicken supper was served by the Ukrainian Ladies Club.

The Ukrainian Ladies presented the members of the club with an "Ukrainian Korovay" which was beautifully decorated with American and Ukrainian banners. The ladies wished the members success for many years to come.

Mr. Alex Sheremeta was master of ceremonies. He briefly spoke on the history of Ukraine. The guests included the mayor of Watervliet and other city officials.

The supper was concluded with singing the Ukrainian Anthem. Dancing then followed.

PLAST DRIVE FOR MEMBERS

The Ukrainian Plast of America has been organized for the past two years, but as yet we have had no response or cooperation from the Ukrainian boys of Brooklyn, N. Y. There is no reason why all the Ukrainian boys of Brooklyn do not join the Ukrainian Plast of America, and convince our public that they have the ability and gumption to carry forth that which our forefathers did not have the opportunity to accomplish and which opportunities are offered to you here and now.

We want all the young Ukrainian boys of Brooklyn from the ages 10 to 18 years to attend the plast meetings on each Friday at 7:30 P. M. at 160 Nortn 5th St. and prove to themselves and to our public that they want to carry on the ideals of Ukraine.

JOHN DREWNIAK, Sec'y
of Ukrainian Plast of B'klyn,
N. Y., U. S. America

YOUTH OF UTICA ORGANIZE

The Ukrainian Youth of Utica met and organized a Literary Club, under the supervision of Father Sozansky, Sunday, February 24th, 1935. Officers of the club were elected as follows: Dean — Father Sozansky, Pres. — Miss Anne Slyvar, Secretary — Miss Mary Sawka, Editor — Miss Anne Hasiuk.

We have amongst our members three boys who have had the honor of residing in Ukraine during some part of their lives. Mr. John and James Herhavy, have been in America only five years. Their stories of Ukraine always draw a group about them.

Plans were laid for a tea party. The party was held Wednesday, March 3rd, 1935 at the Parish House. The food was delicious and many of the young folks played cards.

We, the members of the Literary Club, shall strive to aid each other in securing a broader knowledge of our surroundings in America and of Ukraine. May the club prosper in all its activities and forever be the voice of Ukraine.

ANNE HASIUK,
Publicity Manager.

STORM OVER UKRAINE.

Tumultuous winds and clouds and darkness
Mounted out of the distance
Where lies the Yellow East.
Swirls of vapour shot westward!
White mists struck at yellowish mists in conflict.
And like the fiery convulsions of volcanic gases
The streaming eddies met and parted
Re-met and re-mingled
In confusion of contesting power.
From out of the Yellow East
In endless ranks
Poured the chaotic armies of the storm
Their banners already torn
By the shock of onset.
And slowly the invading hordes swept the sky,
From all sides
Shadowing with unnatural night the wide plain of Ukraine.
The peasants on the steppes were filled with fear,
As the approaching clouds now came
From all the sides
And hid from sight and sound of all men
The enslavement of the whole wide plain of Ukraine.

* * *

Yet dawn shall come, the thundering cease
The clouds and vapour vanish as swiftly as they had come
Leaving a sky blue, cool and translucent,
And a radiant sun shall rise again.
And in the clear calm dawn-light of spring morning
A child shall come, walking the road to Freedom.

A. LEV.

THE SPORT WHIRL

ATHLETIC CARNIVAL IN PHILLY

A Ukrainian Athletic Carnival was held at the Ukrainian Hall, 849 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa. to determine Ukrainian basketball supremacy in the Philadelphia area. The date of the tournament was February 22, 1935, and the Philadelphia Ukrainian Reserves successively defeated Seige and Y. U. N. to gain the Zaharchuk trophy.

In the first game, Seige offered the victors little competition, the offensive work of "Specs" Bukata and Mike Metelski proving to be too much for the losers. Result — 28 to 8 in the Reserves' favor. The second game proved to be more interesting and was packed with thrills from start to finish — the nip and tuck battle being decided in the closing minutes of the fray by well-timed goals on the part of Bukata and Metelski. Result — Philadelphia Ukrainians' Reserves 18 — Y. U. N. 17. The play of Bukata and Metelski dominated both contests, while Rinko and J. Zaharchuk shone for Y. U. N.

The trophy was presented by Peter Zaharchuk, manager of the Philadelphia Ukrainians of the Greater Philadelphia League, the outstanding basketball circuit of the city. The title of Ukrainian Amateur Champions of Philadelphia goes with the award.

Y. U. N. has asked for a return game and the contest is to be staged in the near future. The Philadelphia Ukrainian Reserves will be glad to oblige any Ukrainian basketball team within a reasonable distance if bookings are made in the few remaining weeks of the season.

M. W. R.

GIRLS WIN PRIZE

The Ukrainian girls of Stapleton, Staten Island, attending a Costume and Civic Ball on March 9, 1935 were awarded the first prize for the women, the sum of ten dollars. The participators wore their Ukrainian costumes which won the admiration of all those attending. The Ukrainians represented the largest group, consisting of fourteen individuals, namely, the Misses: Olga Lefko, Ann Karpew, Ann Bilinski, Mary Torbyn, Mary Lasiw, Ann Torbyn, Olga Moore, Ann Nakonechny, Katherine Yatwa, Mary Maskowitz, Nancy O'Krepka, Mary Ewanizky, Sophie Slobodian, and Eva Babbey.

DETROIT GIRLS CLUB

The Ukrainian Catholic Girls Club of Detroit, Michigan, has been very active in sponsoring social affairs. Our last affair before Lent was a dance on Saturday, March 9, 1935. Almost three hundred young Ukrainians danced to the music of a well-known local orchestra. Everyone enjoyed meeting old friends and new, and all are looking forward to another dance of this kind.

Our club holds meetings every Thursday evening and is composed of twenty-five girls from the St. John's Parish. The object of our organization is cultural and educational improvement among girls of Ukrainian descent.

The officers are as follows: Mildred Poshymak, Pres.; Mary Sedlar, Vice-Pres.; Julia Bartosh, Sec.; Mary Bylo, Treas.

MILDRED POSHYWAK, Pres.
Detroit, Mich.

Сухорлявий.

— Я хотів би мати, пані, ваших двіста фунтів ваги!

Товста: Чи маю це вважати за предложення одруження?

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN BOYS AND GIRLS FORM 'NEW STAR' SOCIETY.

The boys and girls of the Ukrainian parish have decided to organize and have some of the advantages of a society that will help them to grow to be better citizens and able to accomplish something worthwhile.

The Rev. Father D. Mykytiak, pastor of the Ukrainian Church, has been instumental in organizing the young folks, and the "New Star Society" now has 26 members, which is a real credit to the young people and their parents and pastor.

The New Star is affiliated with the main association in Jersey City and its first aim is to aid in building good citizens. The Ukrainian people are liberty loving and honest and proud of their nationality, and the boys and girls hope to continue this and also become good Americans and a credit to that new country, and thus be more successful in every way.

Dr. Mykytiak and the members of the Holy Cross Ukrainian Church are enthusiastic over the success of the new society which has been under way but a short time—since New Year's.

(The Port Jervis Union-Gazette, Tuesday, March 19, 1935).

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

АКРОН, О.

Український Жіночий Клюб і цього року не забув ще старого звичаю зі старого краю, а це: щедрівки. Щедрували Марія Пулк, Марія Поливка, Марія Набережна, Марія Семенюк, Текля Лесняк, Розалія Сироїд і Анастасія Зепко.

Защедрували $35.90, з чого вислано до Обєднання на Рідну Школу $5.00 і на інвалідів $5.00. Решта грошей позістає в касі Клюбу і будуть ужиті на просвітну ціль в Акрон.

Імен жертводавців не подаємо, однак в імени Клюбу складаємо всім щиру подяку за гарне приняття і жертви.

Український Жіночий Клюб в нашій місцевости невеликий числом членкиць, але від свого початку через 4 роки ніколи не відмовився від народнього датку. Хоч не багато, але постійно складає свої цеголки, а крім цього бере живу участь в INTERNATIONAL INSTITUTE і де може, там ширить і боронить українську справу. Як гарно було би, якби все українське жіноцтво в нашім місті було зорганізоване. Як багато більше могли би ми тоді зробити для старого краю і для української ідеї тут поміж Американцями. Тільки треба трошки охоти і витревалости. Українське жіноцтво в Акрон, ми ждемо на тебе!

ЗА УРЯД:
Марія Поливка, предс.
Марія Пулк, кас.
Анастасія Зепко, секр.

— Ви страшний бабій! Вчора бачив я вас з панею, з якою вас досі ще ніколи не бачив.

— То мусіла бути моя жінка!

— Мамо, чи вуха належать до лиця?

— Щож ти таке питаєшся?

— Бо мама казали Гані, щоб обмила мені лице, а вона хоче вмити мені також вуха!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(226)

„Я поїхала до Англії як большевицька шпигунка. Це вперше я приїхала до свого рідного краю від часу, як я виїхала до Індії малою дівчиною. В Лондоні я довідалася про смерть свого батька у війні в Афганістані. Обидва мої брати служили в армії англійського короля за морем. Вся моя родина це була тітка Кенбі, що тоді вже була дуже хора. Одначе вона, видно, була дуже рада менє побачити.

„Навіть вона знала про мою славу танцюристки. Не маючи дома що до роботи, неспокійна й пересичена, я кинулася тим радше відограти ту ролю, котру мені приписали у війні червоних проти Англії. Мені не було трудно добитися довіря урядників англійського міністерства заграничних справ.

„Багато урядовців цього міністерства це були приятелі мого покійного батька, і мене там добре знали. Інші урядові двері теж радо мені відчинялись. Отже, маючи важні факти в своїм посіданню, я вернулася до Москви на тайне припоручення. Я одідичила свої чорні очі й брови від моєї матері, що була Росіянка.

„Я їздила до Англії й Росії кілька разів, та тішилася довірям большевицьких агентів і довірям англійських урядовців. У цей спосіб улаштовано сцену для мого виступу в Африці. Я вирушила на сцену наближаючої війни, і власне як я доїхала до Істанбулу, вибухла війна".